

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/12/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114211671
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114211671.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, Bratislava proti žalovanej: Q. V., nar. XX.X.XXXX, bytom E. N. M. XX, zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, ul. Sov. hrdinov 163/66, o návrhu žalovanej na obnovu konania vo veci Okresného súdu W. 16Ro/234/2013, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu W. sp. zn. 11C/168/2014-60 zo dňa 15.10.2014 takto

rozhodol:

Mení uznesenie tak, že povoľuje obnovu konania vedeného na Okresnom súde W. pod sp. zn. 16 Ro 234/2013.

Zrušuje uznesenie vo výroku, ktorým bol zamietnutý návrh na odklad vykonateľnosti platobného rozkazu Okresného súdu W. zo dňa 14.8.2013 sp. Zn. 16 Ro 234/2013.

odôvodnenie:

Okresný súd W. uznesením, č. k. 11C/168/2014-60 zamietol návrh na povolenie obnovy konania, zamietol návrh na odklad vykonateľnosti platobného rozkazu Okresného súdu W. č. k. 16Ro/234/2013-18 zo dňa 14. 08. 2013. Zaviazal žalovanú nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 142,77 Eur.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalovaná podala v konaní vedenom na Okresnom súde W. pod sp. zn. 16Ro/234/2013 návrh na obnovu konania. Konanie bolo začaté na návrh obchodnej spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. a bolo ukončené vydaním platobného rozkazu. Návrh na obnovu konania žalovaná odôvodnila § 228 ods. 1 písm. a), b), a e) OSP. Dôvod pod písm. a) odôvodnila novými skutočnosťami vyplývajúcimi zo súdnych rozhodnutí, ktoré judikovali niektoré zmluvné podmienky v obdobných úverových zmluvách ako neprijateľné. Pri dôvode podľa písm. b) uviedla, že v skrátenom konaní nemohli byť vykonané žiadne dôkazy a napokon pri § 228 ods. 1 písm. e) OSP poukázala na dva rozsudky Súdneho dvora EÚ, a to pod sp. zn. C-240/98 až C-244/98, C 471/00 a tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci A. vs. T. zo dňa 06. 12. 2007. Súd prvého stupňa zistil, že žalobca dňa 17. 06. 2013 podal návrh na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie sumy 679,20 Eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 17. 03. 2011 do zaplatenia. Nárok uplatnil zo zmluvy o revolvingovom úvere, ktorým poskytol žalovanej úver vo výške 1 261,37 Eur. Žalovaná sa úver zaviazala splatiť 18-timi splátkami po 103,40 Eur. Keďže žalovaná úver riadne nesplácala, zaplatila len 762 Eur, došlo k zosplateniu úveru, neskôr ešte uhradila sumu 420 Eur. Žalobca vyčíslil svoj dlh na istine na 679,20 Eur. Súd dňa 14. 08. 2013 vydal v tejto veci platobný rozkaz, ktorý bol doručený žalovanej do vlastných rúk dňa 22. 08. 2013 a žalovaná odpor voči nemu nepodala. Platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť 07. 09. 2013. Súd prvého stupňa uviedol, že ak žalovaná za dôvod pre obnovu konania považovala súdne rozhodnutia v iných sporoch, ktoré vyslovili neprijateľnosť určitých zmluvných podmienok v obdobnej úverovej zmluve, išlo o rozhodnutia po vydaní platobného rozkazu. Zákonodarca však takéto rozhodnutia nepovažuje za dôvod pre obnovu konania. Záver, že neskôr

prijaté rozhodnutie v inej právnej veci samo o sebe nie je dôvodom pre povolenie obnovy konania, bol už v minulosti prijatý v stanovisku občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu ČSR z 08. 09. 1982 zverejnenom pod R2/1983 a súdna prax aj v súčasnosti z neho vychádza. Relevantným rozhodnutiam v zmysle ust. § 228 ods. 1 písm. a) O. s. p. zákonodarca mienil tie, ak súd v pôvodnom konaní vyriešil predbežnú otázku odchylnu než o nej rozhodol príslušný orgán alebo išlo o prípad, ak súd bol viazaný podľa ust. § 135 ods. 1 O. s. p. rozhodnutím iného orgánu alebo z neho vychádzal a neskôr príslušný súd vyriešil rovnaké skutkové okolnosti inak. Žalovaná poukázala na rozpor s európskou judikatúrou a citovala tri rozhodnutia. Rozhodnutia vo všeobecnosti zdôrazňujú nutnosť skúmať ex offio nekalú povahu zmluvnej podmienky, čo je napokon implementované aj do našej legislatívy. Ani rozhodnutie ESĽP vo veci A. vs. T. o tom, že vzájomne odporujúca si judikatúra vnútroštátneho súdu je porušením dohovoru o ochrane ľudských práv, nepredstavuje dôvod pre povolenie obnovy konania. Súd teda dospel k záveru, že nebol naplnený ani jeden z uplatnených dôvodov pre obnovu konania. Prvé dva dôvody ani v danom prípade neprichádzajú do úvahy, pri treťom dôvode súd uvádza, že navyše návrh bol podaný po uplynutí 3-mesačnej prekluzívnej lehoty. Poukázal na to, že podľa ust. § 2 ods. 1 zákona č. 416/2004 Z. z. o úradnom vestníku Európskej únie, o všetkom čo bolo v úradnom vestníku uverejnené platí, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému koho sa týka. Domnienka o znalosti zverejnených právne záväzných aktov Európskeho spoločenstva a Európskej únie je nevyvrátiteľná. Súd prvého stupňa uviedol, že rozsudky, na ktoré poukazovala žalovaná sú z roku 2000 a 2002, návrh na obnovu konania bol podaný nepochybne dávno po ich zverejnení. Je pritom irelevantné, že žalovaná má postavenie spotrebiteľa a žeby citované ustanovenie na ňu nemalo platiť, keďže zákon žiadnu výnimku v prospech spotrebiteľa neupravuje. Postavenie spotrebiteľa nemôže byť zneužívané do takej miery, že by mohol v podstate bez ohľadu na subjektívnu prekluzívnu lehotu úspešne sa domáhať obnovy konania z dôvodu, že by pre posúdenie zachovania tejto lehoty postačovalo len jeho tvrdenie o tom, kedy sa o príslušných rozhodnutiach dozvedel.

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalovaná, a to proti všetkým jeho výrokom. Uviedla, že v predmetnom vzťahu ide o zmluvu spotrebiteľskú a v zmluvnom vzťahu došlo k použitiu nekalých zmluvných podmienok a k porušeniu kogentných noriem určených na ochranu spotrebiteľa. Nemala vedomosť o tom, že vo všeobecných obchodných podmienkach sa vyskytujú neprijateľné zmluvné podmienky a súdy automatickým spôsobom vydávali platobné rozkazy bez ohľadu na existenciu či neexistenciu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Až z podnetu Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS sa dozvedela o tom, že v zmluve sa nachádzajú neprijateľné podmienky. Už len samotná skutočnosť, že sa objavili pochybnosti o kvalite spotrebiteľskej zmluvy vyvolávajúce pochybnosti, či nejde o neprijateľné zmluvné podmienky, je relevantná z hľadiska povolenia obnovy konania. Túto skutočnosť nemohla v čase vydania platobného rozkazu nijako použiť, pretože ani súd, ktorý mal v zmysle judikatúry ex offio zakročiť, tak neučinil. Uviedla, že v štádiu rozhodovania o návrhu na povolenie konania by súd nemal s konečnou platnosťou robiť závery o základnej veci, ale postačí, že nové zistenia môžu privodiť pre ňu priaznivejšie rozhodnutie po prelomení materiálnej právoplatnosti platobného rozkazu. Ak by súd zaoberal pri vydávaní platobného rozkazu všetkými zmluvnými podmienkami, tento návrh by nepodávala. Existuje však pravdepodobnosť hraničiaca s istotou, že pri vydávaní platobného rozkazu súd zmluvné podmienky nevyhodnocoval. Na povolenie obnovy konania by mali postačovať tvrdenia o existencii neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve a po vykonaní obnovy konania vo veci samej, by súd mal vyhodnotiť jednotlivé zmluvné podmienky so zreteľom na všetky relevantné okolnosti. Platobný rozkaz je z vyššie uvedených dôvodov v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora. K argumentácií, v zmysle ktorej rozhodnutie Súdneho dvora musí priamo vecne a personálne súvisieť s pôvodným konaním a nemôže ísť o akékoľvek rozhodnutie, dáva do pozornosti komentár k Občianskemu súdnemu poriadku zverejnený na stránke www.epi.sk, podľa ktorého rozhodnutie Súdneho dvora alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev nemusí byť vydané bezprostredne v súvislosti s pôvodným konaním. Poukázal aj na to, že ochranu spotrebiteľa v civilnom konaní možno vnímať ako novú procesnú zásadu, podľa ktorej sú súdy povinné prihliadať ex offio na ochranu práv spotrebiteľov (Q. J., Q. R., W. a F. Q., V. M., W.). Uviedla, že zákonodarca v § 230 ods. 1 O. s. p. rozlišuje pojmy „dozvedel sa“ a „mohol uplatniť“. Uviedla, že dôvod obnovy je možné uplatniť alternatívne buď v lehote 3 mesiacov od času, kedy sa ten kto obnovu navrhuje, dozvedel o dôvode obnovy, alebo od času, keď ho mohol uplatniť. Nie je dôležité to, či sa navrhovateľ mohol o dôvode obnovy dozvedieť, ale to či sa o dôvode obnovy dozvedel. Uviedla, že aj pojem „koho sa to týka“ pri poukazaní okresného súdu na § 2 ods. 1 zákona č. 416/2004 Z. z. nemožno vykladať tak široko, že sa tým myslia všetci spotrebiteľia EÚ, ale užšie, a to tak, že sa týka účastníkov konania, prípadne ďalších subjektov v priamej príčinnej súvislosti s konkrétnym rozhodnutím. Poukázal

na to, že v obdobných návrhoch už mnohé okresné sudy rozhodli tak, že návrhu na povolenie obnovy konania vyhovel.

Odvolačný súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že odvolanie žalovanej je dôvodné. Rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti, kde sa vysporiadal s neexistenciou dôvodov na povolenie obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a) a b) OSP je správne. Nesprávne je právne posúdenie danosti dôvodu na obnovu konania podľa § 228 ods. 1 písm. e) OSP.

Podľa § 228 ods. 1 písm. e) OSP právoplatný rozsudok môže účastník napadnúť návrhom na obnovu konania, ak je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskych spoločenských súdov alebo iného orgánu Európskych spoločenských súdov.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 416/2004 Z.z. o úradnom vestníku Európskej únie o všetkom, čo bolo v úradnom vestníku uverejnené, platí, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti uverejnených právne záväzných aktov Európskeho spoločenstva a Európskej únie je nevyvrátiteľná.

Z rozsudku Európskeho súdneho dvora - spojené prípady C-240/98 až C-244/98 Océano Grupo Editorial SA vyplýva, že cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. Účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh.

Z rozsudku Európskeho súdneho dvora C-473/00 vyplýva, že súd má možnosť skúmať ex offio nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný zároveň na zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou.

Podľa komentára k ustanoveniu § 228 ods. 1 písm. e) OSP publikovaného v systéme ASPI (autor JUDr. Ján Mazák): „Z tohto dôvodu vzniká otázka, prečo je táto právna úprava - na rozdiel od dôvodu obnovy konania podľa písmena a) - taká veľkorysá, že neobmedzuje obdobie, v ktorom bol prijatý rozsudok Súdneho dvora, neobmedzuje ani objektívnu lehotu na jeho uplatnenie tromi rokmi (subjektívna lehota zostáva zachovaná) a neurčuje ani žiadny súvis s konaním, ktorého obnova sa navrhuje.“

Pre úspešné uplatnenie dôvodu obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. e) OSP teda možno poukázať aj na „všeobecné“ rozhodnutie ESD, netýkajúce sa konkrétneho účastníka navrhujúceho obnovu konania, je však potrebné preukázať rozpor rozhodnutia napadnutého obnovou konania s rozhodnutím ESD. Navrhovateľka obnovy konania poukázala na rozsudky ESD C-240/98 až C-244/98 a C-473/00. Z oboch týchto rozhodnutí vyplýva, že národný súd má ex offio skúmať nekalú povahu zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve. Navrhovateľka obnovy konania tvrdí, že súd konajúci o návrhu na vydanie platobného rozkazu túto povinnosť nesplnil.

Odvolačný súd doplnil dokazovanie oboznámením listín zo spisu Okresného súdu W. 16 Ro 234/2013, najmä návrhu na začatie konania, zmluvy o revolvingovom úvere a zistil, že z návrhu na začatie konania nie je možné zistiť akých nárokov za žalobca domáha. Žalobca v návrhu tvrdí, že si uplatnil okamžitú splatnosť úveru z dôvodu nesplácania splátok úveru a žiada, aby bola žalovaná zaviazaná zaplatiť sumu neuhradených splátok. Zo zmluvy vyplýva, že si strany dohodli odmenu za poskytnutie odkladu troch splátok na žiadosť dlžníka a z návrhu vyplýva, že táto možnosť bola žalovanou využitá. Z prehľadu splátok vyplýva existencia penalizačných faktúr na sumy 29,98 Eur a 8,35 Eur z neznámeho právneho dôvodu, ktoré neboli uhradené.

Z celého spisu nie je možné zistiť, či si žalobca uplatňuje aj uvedené penalizačné faktúry a na základe akého právneho dôvodu boli tieto faktúry vystavené.

Nie je možné zistiť, či si žalobca uplatňuje odmenu za poskytnutie odkladu troch splátok. Odvolací súd poukazuje na to, že obdobné dojednania boli súdmi posudzované ako neprijateľné.

Nie je možné zistiť, na základe akého dojednania žalobca po zosplatnení úveru žiada priznať sumár nezaplatených splátok, nie len istinu s úrokom do zosplatnenia. Prípadné dojednanie o tom, že v prípade

predčasného zosplatnenia úveru má dlžník zaplatiť všetky splátky úveru (vrátane úroku za celú pôvodne dohodnutú dobu trvania úveru) je nepochybne v neprospech spotrebiteľa, pretože umožňuje získať dojednaný úrok aj za dobu, kedy úver už je zaplatený.

Z tohto stavu je možné vyvodiť len to, že skúmanie neprijateľných zmluvných podmienok súd rozhodujúci o vydaní platobného rozkazu nerealizoval, a teda konal v rozpore s vyššie uvedenými rozhodnutiami ESD. Vydanie platobného rozkazu pri uvedených pochybnostiach o povahe uplatnených nárokov je zároveň nedostatkom v zisťovaní skutkového stavu, ktorý možno odstrániť povolením obnovy konania.

Žalovaná navrhla povolenie obnovy konania z relevantného dôvodu na základe existencii skutočnosti, ktoré nemohla uplatniť v čase pôvodného rozhodovania - existencia rozhodnutí ESD, na ktoré poukázala v návrhu a o ktorých sa dozvedela až po skončení konania v marci 2014. Subjektívna 3-mesačná lehota je teda zachovaná a v tomto smere nie je možné aplikovať fikciu koncipovanú v § 2 ods. 1 zákona č. 416/2004 Z. z. o úradnom vestníku Európskej únie, pretože domnienka o znalosti uverejnených záväzných aktov platí pre tých, ktorých sa týka. Rozhodnutia ESD o prejudiciálnych otázkach v konkrétnych veciach sa netýkajú všetkých spotrebiteľov, ale len tých, ktorí boli účastníkmi v tom - ktorom konaní.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa postupom podľa § 220 OSP zmenil a obnovu konania povolil.

Zrušené bolo rozhodnutie o zamietnutí návrhu na povolenie odkladu vykonateľnosti, pretože povolením obnovy konania nastáva účinok odkladu vykonateľnosti rozhodnutia (§ 234 ods. 3 OSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.